

Yaşam Becerileri Atölye Destek Eğitim Modeli k12 (YABADEM.k12)

- **Projenin Amacı (Neden Yaptık?) :**

Yirmi birinci yüzyılın başlangıcından bu yana eğitim sistemlerinde yaşanan gelişmeler, örgün ve yaygın şeklindeki göreceli ayırımın ortadan kalktığı ve okul ortamlarının -yeniden- hayatla bütünleşik olmaya evrildiği bir süreç olduğunu göstermektedir. Bu nedenle geliştirmeye çalıştığımız modelde başarı kavramının da bireyin kişisel sosyal ve mesleki becerilerinin toplamından hasil olan bir ürün ortaya koyma ve kendini gerçekleştirme süreci olarak yeniden tasarlandığı gerçeğinden hareket edilmiştir.

Bakanlığımız Millî Eğitim Temel Kanununa atıfla Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliğinde *“Öğrencileri bedenî, zihnî, ahlâkî, manevî, sosyal ve kültürel nitelikler yönünden geliştirmeyi, ... çağımızın gerektirdiği bilgi ve becerilerle donatarak geleceğe hazırlamayı”* eğitim kurumlarının temel amacı olarak belirtmiş ayrıca *“Hayat boyu öğrenmenin bireylere benimsetilmesini”* temel amaçları arasında zikretmiştir.¹

2000li yılların başlarında Harvard Üniversitesinde Dr. Tony Wagner’ın iş dünyasından liderlerle Yirmi birinci yüzyıl becerileri üzerine yaptığı çalışmada öğrencilerin hayatlarında ihtiyaç duyacağı yeterlilikler 7 beceri olarak sınıflandırılmış ve bu becerilerin eğitim öğretim süreçlerinde kazandırılmasının gerekli olduğu ortaya çıkmıştır. Bu beceriler günümüzde yaygın şekilde ulusal ve uluslararası düzeyde eğitim stratejileri ve politikalarını geliştiren tüm kurum ve kuruluşlarca kabul edilmekte ve ülkemiz eğitim politikalarına yön vermektedir. *“Yirmi birinci yüzyıl becerileri”* nin kazandırılması da ancak etkinlik temelli ve iş birlikli öğrenme süreçlerinde mümkün olabilmektedir. Ülkemizin dahil olduğu OECD ülkeleri sathında belirli periyotta uygulanan uluslararası PISA sınavının temel amacı örgün eğitim düzeyinde temel okuryazarlık kazanımlarının çıktıklarıyla *“öğrencilerin bilgi ve deneyimlerini farklı bağlamlarda kullanıp kullanamadıklarını ölçmektir. Bu bağlamda kullanılan “okuryazarlık” kavramı; “öğrencilerin bilgilerini günlük yaşamda kullanmak, mantıksal çıkarımlar yapmak, çeşitli durumlara ilgili problemleri yorumlamak ve çözmek için öğrendiklerinden çıkarımlar yapma kapasitesi”* olarak tanımlanmaktadır.²

Yirmi birinci yüzyıl becerilerinin eğitim öğretim süreçlerinde kazandırılması için tüm dünyada örgün eğitimin hayat boyu öğrenme süreçleriyle entegre olması, bir başka deyişle ders dışı etkinliklerle desteklenmesi giderek önem kazanmaktadır. Bunun yanı sıra hızla değişmekte olan meslekler skalası ve formasyonu için *“girişimcilik ruhu”* nun kazandırılması ve öğrenim çağı nüfusunun iş dünyasına dair farkındalığının üst düzeye çıkarılması, ülkelerin kalkınmışlık düzeylerini göstermesi ve rekabeti belirleyici olması bakımından çok önemlidir. Ülkemizin en büyük sorunlarının başında gelen işsizliğin çözümünde en önemli etken eğitim yoluyla

¹ Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği, “Ortaöğretim Kurumlarının Amaçları” başlığı. Md.7 vdd.

² Bu beceriler “1- Eleştirel düşünme ve problem çözme, 2- İş birliği, 3- Hız ve uyum, 4- Girişimcilik, 5- Etkili sözlü ve yazılı iletişim, 6- Bilgiye erişme ve bilgiyi analiz etme ve 7- Merak ve hayal gücü”dür. Bkz. *Hayata Okulda Hazırlanıyorum Yaşam Kalitemi Artırıyorum Projesi Bölgesel Sınav Sonuç Raporu*, (Kütahya Millî Eğitim Müdürlüğü, 2013)

girişimciliğin kazandırılmasıdır. Her üç gençten birinin işsizlik riskiyle karşı karşıya olduğu ülkemizde sorunun çözümü de girişimcilik eğitiminden geçmektedir.³

Okulumuzda bu gerekçelerle sosyal etkinlikler ekseninde kurulmuş olan Yaşam Becerileri Kulübünün faaliyetleri çerçevesinde hedef kitledeki öğrencilerin örgün eğitim sürecinde akademik ve sosyal becerileri kazanırken üretkenlik ve girişimcilik yönlerini geliştirmeleri, özgüven, paylaşımcılık, kültür ve medeniyet değerlerini içselleştirmiş, toplumun her kesimiyle olduğu gibi kendinden önceki ve sonraki kuşaklarla da iletişimi güçlü, donanımlı ve dayanıklı bireyler olarak gelişimlerini sürdürmeleri beklenmektedir.

Yaşam Becerileri Kulübü'nün sürekli güncellenen "takvime bağlı, yaparak yaşayarak öğrenme esaslı etkinlikler"i çerçevesinde yürütülen destek eğitimleriyle yirmi birinci yüzyıl beceri ve yetkinliklerine sahip, tasarımcı, birlikte strateji geliştirebilen, planlama ve iş birliği süreçlerini yürüten, kendi kendilerine yeterli üretken bireyler olarak yetişmeleri amaçlanmıştır.

Eğitim modelimiz temel güncel bilgilerin yanı sıra hayatın her safhasında ihtiyaç duyulan donanım ve yetkinliklerin proje kapsamında lise düzeyi öğrencilerine -ve yaygınlaştırma kapsamında tüm eğitim öğretim çağındaki nüfusa- model oluşturma vizyonuyla kazandırılmasını hedeflemektedir. Bunun için uygulamaların farklı okul düzeylerindeki öğretim programlarıyla daha fazla entegre olacak şekilde sürdürülebilirliğinin sağlanması amaçlarımızdandır. Böylece birim insan niteliğinin artırılması ile kişisel, sosyal ve mesleki kazanımlarını birlikte değerlendirecek ve aile ortamının birlikteliğini sağlayacak nitelikli bireyler sayesinde ülkemize öncülük edecek "model insan" örnekliğine katkı sunulmuş olacaktır.

- **Amaç cümlelerimiz genel, çok kapsamlı olmamalı, çalışmamız ile ilgili spesifik cümleler olmalı, ihtiyaca vurgu yapılmalı, olumsuz ifadeler yerine olumlu durumlar ifade edilerek amaç ifade edilmeli**

- **Faaliyetler (Neler Yaptık?)**

A. Tarihsel Gelişim: Tenzile Erdoğan Kız Anadolu İmam Hatip Lisesi olarak henüz eğitim öğretime başladığı ikinci yıl olan 2016 da kurduğumuz Yaşam Becerileri Kulübü olarak Kızılay Sultanbeyli Toplum Merkezi ile iş birliğinde ülkemize zorunlu göç kapsamında gelen ve çoğu kamplarda yaşamını sürdüren Suriyeli öğrencilere yönelik "**Üşüdüğünü Gördüm Sana Atkı Ördüm**" adlı bir kampanya düzenlenmiştir. Öğrencilerimiz hem örgü örme kazanım ve becerisi elde ederek hem de serbest zamanlarda ördükleri atkıları zorlu kış şartlarında yaşayan akranlarına göndermek suretiyle önemli bir değer ve farkındalık ürünü ortaya koymuşlardır. Aynı zamanda diğer görünürlük faaliyetleri ve etkinliklerimizin de tetikleyicisi olan bu faaliyet çerçevesinde kulübümüz her yıl düzenli olarak öğrencilerimiz tarafından örülen atkıların bir bölümünü sivil toplum kuruluşu vasıtasıyla ihtiyaç sahiplerine ulaştırmaktadır. Örülen atkıların bir bölümü ise köy okullarında eğitim görmekte olan ihtiyaç sahibi öğrencilerine yarıyıl karne hediyesi olarak kardeş okul öğrencilerimize yazılan "**motivasyon mektupları**"yla birlikte ulaştırılmaktadır. Geliştirilen etkinliklerden ilk örneklerinden oluşan "**İsrafı Terket Yeteneğini Keşfet**" adıyla hazırladığımız proje, İstanbul İl Millî Eğitim Müdürlüğünce düzenlenen Eğitimde İyi Örnekler Yarışmasında ödül alarak sergiye layık görülmüş ve Üsküdar ilçesini temsil etmiştir.

³ Geleceğin Meslekleri Çalışmaları, (YÖK, Ankara, 2019), s. 20

Her eğitim öğretim yılında faaliyetlerini arttırarak sürdüren kulübümüz, okul yönetimi, Okul Aile Birliği ve diğer paydaşlarla iş birliğinde ürettikleri ürünleri **Kültür ve Turizm Bakanlığı** bünyesindeki **DÖSİM AŞ**.ye pazarlama imkânı bulmuştur. Muhtelif el sanatlarından oluşan ürünlerin Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlı müzelerin satış reyonlarında sergilenmesi ve satışı sağlanarak elde edilen gelirle de üretimin sürdürülmesi mümkün olmuştur. Öğrencilerimiz bu süreçte emeklerinin karşılığını maddi ve manevi olarak almış olmanın mutluluğunu yaşamış ve özgürleştiklerini hissetmişlerdir. Bunun yanı sıra kurumsal iş birlikleri kapsamında bilgi beceri transferini hedefleyen öğrencilerimiz, İstanbul'da denizcilik alanında eğitim gören lise öğrencileriyle birlikte gerçekleştirdikleri etkinliklerde **"gemici düğümü ve diğer düğüm atma becerileri"** edinmişlerdir. Yine 2018-2019 eğitim öğretim yılında okulumuzun **"Kudüs'ün Kandilleri Projesi"** bünyesinde ortak iş birliği faaliyeti kapsamında Kudüs'teki kardeş okulumuza yönelik hediye olarak üretilen etaminden kolyeler gerçekleştirilen ziyaret esnasında kendilerine ulaştırılmıştır.

B. Güncel Aktif Süreç : Kurumsal kapasitemizin artışına bağlı olarak oluşan döngü içerisinde gelişen motivasyonumuzla 2020-2021 eğitim öğretim yılında okulumuzda **"Yaşam Becerileri ve Görsel Sanatlar Kurulu"** oluşturularak akademik takvim hazırlanmış olmakla birlikte 2020-2021 eğitim öğretim yılında salgın nedeniyle okulların kapalı olduğu sürenin uzaması sonucunda faaliyetini planlanan doğrultuda ve ölçüde sürdürmekte zorlanmıştır. Salgın sürecindeki kapanışı fırsat olarak değerlendiren kulübümüz, 2021 yılı içerisinde mimari tasarım ve planlaması tarafımızdan yapılan ve donanım ve tefrişi paydaşlarınca sağlanan **"Yaşam Becerileri Atölyesi"**nin açılışını 2021-2022 eğitim öğretim yılında 24 Kasım Öğretmenler Günü ve Haftasında gerçekleştirmiştir. Kulübümüz ve atölyemiz yıllık akademik takvime bağlı programı doğrultusunda çalışmalarını muntazaman sürdürmektedir. **Kulüp etkinlik takviminde** yer alan zaman çizelgesi ders dışı eğitim öğretim etkinlikleri kapsamında planlanmakta olup bu çerçeve haricinde zümre öğretmenleri iş birliği kapsamında herhangi bir dersin kazanımlarıyla ilintili etkinlikler icra edilebildiği gibi herhangi bir nedenle örgün eğitim saatlerinde dersi olmayan öğrencilerimiz de rehber öğretmen eşliğinde planlanmış atölye faaliyetlerinden birini icra ederek hem vakti değerlendirme hem de el becerilerini geliştirme fırsatı bulmaktadır.

Haftalık kulüp etkinlik saatleri haricindeki örgün eğitime koşut bir biçimde derslerin ilgili kazanımlarıyla uyumlu etkinliklerin planlanması, disiplinler arası iş birliği imkânlarını geliştirmekte ve esnek müfredat çalışmalarına dair uygulama fırsatı sunmaktadır. Okulumuzda **"derslik-atölye eşdeğerliliği"** algısı mevcuttur. Böylelikle öğretim programlarının kazanımlarının beceriye dayalı eğitim etkinlik süreçleriyle bütünselliği eşliğinde yirmi birinci yüzyıl becerilerinin edinilmesi için önemli bir açılım sağlanmıştır. Okulda gerçekleştirilen hemen tüm sosyal etkinliklerde sahne dekor, kostüm vb. süslemeler, sunulan hediyeler zümre ve kulüpler arası iş birliği çerçevesinde **"kendine yeten okul misyonu"**yla planlanan sürelerde hazırlanarak ilgili çalışmayı yürüten ekibe sağlanmaktadır. Bunun yanı sıra farklı derslere ilişkin eğitim destek materyallerinin prototiplerinin geliştirilmesi ve üretimi de planlanmaktadır.

- **Sonuç (Ne Elde Ettik?)**

2016-2017 eğitim öğretim yılından bu yana gelişerek ve değişerek farklı paydaşların da destek ve katılımlarıyla güçlenen, başlangıçta okulumuza özgü bir uygulama olarak gördüğümüz ancak özellikle mezunlarımız, velilerimiz, farklı okullarla işbirlikleri çerçevesindeki harici gözlemlerden elde edilen geri bildirimlerin yanı sıra bakanlığımızın eğitim politikalarındaki sürekliliğe bağlı olarak çağın şartlarında daha donanımlı bireyler yetiştirilmesi doğrultusunda atılan adımlar,

güncel gelişmeler ışığında kurumsal kapasitemizin artmış olması ve her yıl artan bir ivmeyle elde edilen olumlu geri bildirimler ve gelişmeler dikkate alındığında **Yaşam Becerileri Atölye Destek Eğitim Modeli k12** adını verme gereği duyduğumuz, ülkemizdeki proje tabanlı uygulamalar yapan okullar başta olmak üzere farklı düzeydeki eğitim kurumlarında paydaş işbirlikleriyle rahatlıkla yaygınlaştırılması mümkün olan bu eğitim modeli tasarımıımızın eğitim öğretim sistemimizde hak ettiği yeri bulacağı inancındayız.

Etkinlikler sonrasında öğrencilerimiz, veliler ve okul rehberlik servisi yetkilileriyle yaptığımız görüşmelerden elde ettiğimiz geribildirimlere dayalı olarak gözlemlenen gelişim sayesinde bireysel müfredat (CV) ve portfolyolarında yer alan somut çıktılarının ve ürünlerin yanı sıra kozmik bilinç ve farkındalığa dair kazanımlar şunlar olmuştur:

1. Faaliyete dahil oldukları süreçte teknoloji bağımlılığında (telefon, bilgisayar, oyun konsolu vb.) uzak kalmış olmaları ve zaman tasarrufu bilinci,
2. El becerilerini gelişmesinden duydukları memnuniyet ve özgüven,
3. Küçük motor kaslarının çalıştırılmasının beyin gelişimindeki olumlu sonuçlarını gözlemlenmeleri dolayısıyla artan akademik başarı ve buna dair farkındalık,
4. Hassaten gönüllülük faaliyetinin kendilerinde oluşturduğu iç huzuru ve "iyi olma hali" yanında değerler konusundaki gelişen hassasiyetler ile kişilik ve karaktere yansıyan olumlu özellikler.

- **Öneriler (Neler Yapılabilir?)**

Modelimiz gelişme safhında günümüzde giderek ihtiyaç analizlerine dayalı olarak gelişen Akıllı Ulaşım Sistemleri, Finansal Okuryazarlık, Nesnelerin İnterneti, Algoritma / Mantıksal Tasarım, Giyilebilir Teknolojiler, Robotik ve Kodlama, Bilim Tarihi, Göç ve Uyum, Sağlıklı Beslenme, Biyoçeşitlilik, Görsel ve İşitsel Sanatlar, Sağlık Teknolojileri, Biyotaklit, Havacılık ve Uzay, STEAM, Büyük Veri, İnsan Hakları ve Demokrasi, Su Okuryazarlığı, Değerler Eğitimi, Kültürel Miras, Sürdürülebilir Kalkınma, Dijital Dönüşüm, Malzeme ve Nanoteknoloji, Tarım Teknolojileri ve Seracılık, Doğal Afetler ve Afet Yönetimi, Medya Okuryazarlığı, Yapay Zekâ, Ekolojik Denge, Milli Teknoloji Hamlesi, Yenilenebilir Enerji alanlarıyla ilişkilendirilmiş etkinlik türleriyle zenginleştirilmek suretiyle disiplinler arası işbirlikleri güçlendirilebilecektir.

Öneriler, diğer okullara yönelik olmalı, çalışmanıza ilişkin öz değerlendirme yapılmalı, nasıl yapılırsa daha verimli ve etkili olabilir, yaygınlaştırma nasıl yapılabilir